

GUÍA DE USO DAS ACTIVIDADES DE EPDLAB

Contribución EpdLab aos Estándares de Aprendizaxe na ESO

Índice

2.1. Tratamento dos elementos transversais da ESO no EpDLab:	<u>5</u>
2.2. Obxectivos da Educación Secundaria Obligatoria aos que contribúe o proxecto EpDLab:	<u>5</u>
2.3. Contribución do proxecto ás Competencias básicas:	<u>6</u>
2.4. Contribución do proxecto aos Estándares de aprendizaxe de Lingua Galega, Lengua Española e Valores Éticos.	<u>7</u>
Lingua Castelá e Literatura. 2º de ESO	<u>7</u>
Lingua Galega e Literatura. 2º de ESO	<u>11</u>
Valores éticos. 2º de ESO	<u>19</u>

Aviso Legal

Esta guía foi elaborada e posta en práctica no marco do “EpDLab: Laboratorio de Educación para o Desenvolvemento”, un proxecto de Agareso desenvolvido co apoio de Cooperación Galega, da Xunta de Galicia.

Esta publicación foi producida baixo unha
licenza [Creative Commons CC BY SA](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

Podes:

- **Compartir:** copiar e redistribuír o material en calquera medio ou formato
- **Adaptar:** remesturar, transformar e elaborar para a publicación doutro material.

Sempre e cando sigas os termos da licenza, non se revocarán estas liberdades.

Podes atopar máis información sobre o proxecto en [EpDLab.gal](https://epdlab.gal).

 EpDLab é un proxecto multimedia que pretende mellorar a capacidade de reflexión crítica e o uso das TIC como ferramenta de comunicación para o cambio social no alumnado de Secundaria. Faino, traballando ao redor de tres bloques temáticos: o sexismo e a igualdade de xénero, os prexuízos raciais e a interculturalidade e as relacións Norte-Sur e o consumo responsable con alumnado e con profesorado de cinco centros educativos galegos.

Tanto os materiais xerados polo alumnado participante como a metodoloxía de traballo empregada son públicos e están dispoñibles para o seu libre uso na web do proxecto: www.epdlab.gal. O obxectivo é que calquera docente poida replicalos co seu alumnado, para traballar -principalmente- a alfabetización mediática e o uso activo e responsable das TIC para a defensa dos valores como a igualdade, a tolerancia, a defensa dos dereitos humanos, a co-responsabilidade, o consumo e a loita contra a desigualdade global.

O elemento fundamental para este traballo coas ferramentas e metodoloxías do EpDLab, fóra dos límites do propio proxecto, é a guía práctica en formato dixital que está dispoñible para consulta na mesma web: epdlab.gal/guia-didactica.

Incorporamos agora, na quinta edición do proxecto, esta separata -específica para docentes de Educación Secundaria Obrigatoria- co obxectivo de darlle ao profesorado alleo ao proxecto algunhas claves que lles permitan entroncar as dinámicas, obxectivos e contidos do do EpDLab coas competencias básicas, obxectivos e elementos transversais establecidos no DECRETO 86/2015, de 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia. As e os docentes que participaron activamente no proxecto ao longo dos seus primeiros 5 anos de vida consideran especialmente significativa a achega do proxecto aos obxectivos e competencias curriculares de 2º da ESO, de xeito transversal a todas as materias e especificamente aos estándares de aprendizaxe nas linguas e mais en valores éticos.

2.1. Tratamento dos elementos transversais da ESO no EpDLab:

- Comprensión lectora, expresión oral e escrita, comunicación audiovisual, tecnoloxías da información e da comunicación, educación cívica e constitucional.
- Igualdade efectiva entre homes e mulleres, prevención da violencia de xénero ou contra persoas con discapacidade, e valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.

2.2. Obxectivos da Educación Secundaria Obligatoria aos que contribúe o proxecto EpDLab:

- Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

- Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.
- Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
- Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

2.3. Contribución do proxecto ás Competencias básicas:

- **Comunicación lingüística:** o traballo na elaboración de materiais audiovisuais esixe o traballo da expresión escrita. Por outra banda, con frecuencia nos obradoiros traballamos con textos dos medios de comunicación que hai que ler e entender de forma crítica. Tamén son habituais os debates guiados en gran grupo sobre a temática a tratar en cada sesión, e nalgúns ocasións o alumnado prepara gravacións de vídeo nas que traballa a expresión oral. Así, o traballo neste proxecto supón o desenvolvemento das catro destrezas lingüísticas básicas.
- **Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía:** en cada unha das sesións os rapaces e rapazas aprenden a manexar unha nova ferramenta TIC: editor de youtube, vine, videoshow, picpac, etc. Asimesmo, analizamos o poder de Internet e das redes sociais para a difusión de mensaxes e información. Por outra banda, cada unha das sesións é transmitida polo alumnado a través de Instagram e Twiter. Asimesmo, dispoñemos de web propia do proxecto.
- **Competencia dixital:** en cada unha das sesións os rapaces e rapazas aprenden a manexar unha nova ferramenta TIC: editor de youtube, vine, videoshow, picpac, etc. Asimesmo, analizamos o poder de Internet e das redes sociais para a difusión de mensaxes e información. Por outra banda, cada unha das sesións é transmitida polo alumnado a través de Instagram e Twiter. Asimesmo, dispoñemos de web propia do proxecto.
- **Aprender a aprender:** para a elaboración do produto dixital final de cada sesión o alumnado traballa en pequenos grupos e os monitores proporcionanlles as ferramentas para que eles mesmos busquen a información e elaboren o seu traballo.
- **Competencias sociais e cívicas:** o núcleo vertebrador deste proxecto é, ademais da capacitación no uso das TIC, o tratamento da educación para o desenvolvemento con temas como a igualdade de xénero, o racismo, a xenofobia, o consumo responsable, a cooperación, etc.

- **Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:** o alumnado decide a temática e a organización do seu produto audiovisual final en cada obradoiro. Asimesmo nos consta que algún rapaz e rapaza utilizaron as ferramentas aprendidas no proxecto para outras tarefas educativas e persoais.
- **Conciencia e expresións culturais:** ao traballar a cooperación e a igualdade, traballamos tamén o respecto a outras culturas e sociedades.

2.4. Contribución do proxecto aos Estándares de aprendizaxe de Lingua Galega, Lengua Española e Valores Éticos.

Lingua Castelá e Literatura. 2º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de Aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Comunicación oral: escoitar e falar				
h m	B1.1: Comprensión, interpretación e valoración de textos orais en relación co ámbito de uso: ámbito persoal, educativo ou escolar, e social.	B1.1: escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.1: Comprende o sentido global de textos orais propios do ámbito persoal, escolar/ educativo e social, identificando a estrutura, a información relevante e a intención comunicativa do/da falante.	CCL
			LCLB1.1.2: Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
			LCLB1.1.3: Segue e interpreta instrucións orais respectando a xerarquía dada.	CCL
h m	B1.2: Comprensión, interpretación e valoración de textos orais en relación coa súa finalidade: textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e textos argumentativos. Diálogo.	B1.2: escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.	LCLB1.2.1: Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante, así como a súa estrutura e as estratexias de cohesión textual oral.	CCL
			LCLB1.2.2: Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
			LCLB1.2.3: Utiliza progresivamente os instrumentos adecuados para localizar o significado de palabras ou enunciados descoñecidos (demanda axuda, procura en dicionarios, lembra o contexto en que aparece, etc.).	CAA
			LCLB1.2.4: Resume textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente.	CCL CAA

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de Aprendizaxe	Competencias clave
h m	B1.3: escoita activa e cumprimento das normas básicas que favorecen a comunicación.	B1.3: escoitar de xeito activo e comprender o sentido global de textos orais.	LCLB1.3.1: Observa e analiza as intervencións particulares de cada participante nun debate tendo en conta o ton empregado, a linguaxe que se utiliza, o contido e o grao de respecto cara ás opinións das demais persoas.	CCL CSC
h	B1.4: Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción e a avaliación de textos orais. Aspectos verbais e non verbais.	B1.4: Comprender o sentido global de textos orais.	LCLB1.4.1: Recoñece o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos. LCLB1.4.2: Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos, da linguaxe non verbal e da xestión de tempos, e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso. LCLB1.4.3: Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.	CSIE CD CAA
g h	B1.5: Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso, prácticas orais formais e informais, e avaliación progresiva.	B1.5: Aprender a falar en público, en situacións formais e informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.5.1: Realiza presentacións orais. LCLB1.5.2: Realiza intervencións non planificadas dentro da aula, analizando e comparando as similitudes e as diferenzas entre discursos formais e espontáneos. LCLB1.5.3: Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal da lingua nas súas prácticas orais. LCLB1.5.4: Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral.	CCL CSC CCL CCL
a d g	B1.6: Participación en debates, coloquios e conversas espontáneas respectando as normas básicas de interacción, intervención e cortesía que regulan estas prácticas orais. B1.7: Creación de textos orais e audiovisuais que reproduzan situacións reais ou imaxinarias de comunicación.	B1.6: Participar e valorar a intervención en debates, coloquios e conversas espontáneas.	LCLB1.6.1: Cínguese ao tema, non divaga e atende as instrucións do/da moderador/a en debates e coloquios. LCLB1.6.2: Respecta as normas de cortesía que deben dirixir as conversas orais axustándose á quenda de palabra, respectando o espazo, xesticulando adecuadamente, escoitando activamente as demais persoas e usando fórmulas de saúde e despedida.	CSC CCL CSC

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de Aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 2. Comunicación escrita: ler e escribir				
b h	B2.1: Coñecemento e uso das técnicas e estratexias necesarias para a comprensión de textos escritos.	B2.1: Aplicar estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos.	LCLB2.1.1: Pon en práctica diferentes estratexias de lectura en función do obxectivo e o tipo de texto.	CCL
			LCLB2.1.2: Comprende o significado das palabras propias de nivel formal da lingua e incorpóraas ao seu repertorio léxico.	CCL
			LCLB2.1.3: Relaciona a información explícita e implícita dun texto, e pon en relación co contexto.	CCEC
			LCLB2.1.4: Deduce a idea principal dun texto e recoñece as ideas secundarias, comprendendo as relacións que se establecen entre elas.	CCL
			LCLB2.1.5: Fai inferencias e hipóteses sobre o sentido dunha frase ou dun texto que conteña diferentes matices semánticos e que favorezan a construción do significado global e a avaliación crítica.	CMCCT
b h i	B2.2: Lectura, comprensión e interpretación de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos.	B2.2: Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes.	LCLB2.2.1: Localiza, relaciona e secuencia informacións explícitas e implícitas nun texto, e deduce informacións ou valoracións implícitas.	CCL
			LCLB2.2.2: Interpreta, explica e deduce a información dada en diagramas, gráficas, fotografías, mapas conceptuais, esquemas, etc.	CMCCT
b e g h	B2.3: Utilización progresivamente autónoma da biblioteca escolar e das tecnoloxías da información e da comunicación como fonte de obtención de información. Educación para o uso, o tratamento e a produción de información.	B2.3: Procurar e manexar información, na biblioteca e noutras fontes, en papel ou dixital, para integrala nun proceso de aprendizaxe continua.	LCLB2.3.1: Utiliza de xeito autónomo diversas fontes de información integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos.	CD
	B2.4: Coñecemento e uso das técnicas e as estratexias para a produción de textos escritos: planificación, obtención de datos, organización da información, redacción e revisión do texto. A escritura como proceso.	B2.4: Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.4.1: Aplica técnicas diversas para planificar os seus escritos (esquemas, árbores, mapas conceptuais etc.) e redacta borradores de escritura.	CSIE
			LCLB2.4.2: Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	CCL

Obxectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de Aprendizaxe	Competencias clave
e h i l	B2.5: Produción de textos escritos e audiovisuais relacionados co ámbito persoal, educativo ou escolar, e social.	B2.5: Escribir textos en diferentes soportes e formatos, en relación co ámbito de uso.	LCLB2.5.1: Escribe textos propios do ámbito persoal e familiar, escolar ou educativo e social, imitando textos modelo.	CCL
	B2.6: Produción de textos escritos e audiovisuais narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, e escritura de textos dialogados.		LCLB2.5.2: Escribe textos narrativos, descritivos e instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados, imitando textos modelo.	CCEC
			LCLB2.5.3: Realiza esquemas e mapas, e explica por escrito o significado dos elementos visuais que poden aparecer nos textos.	CMCCT CD

Bloque 3. Coñecemento da lingua

i l	B3.8: Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais.	B3.7: Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais.	LCLB3.7.1: Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CCL
a h i ñ o	B3.9: Recoñecemento da diversidade lingüística propia do ámbito persoal, social e mediático.	B3.8: Recoñecer e valorar a diversidade lingüística, con especial atención á realidade galega.	LCLB3.8.1: Coñece e valora a diversidade lingüística de Galicia.	CSC
g h	B3.10: Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	B3.9: Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e a transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LCLB3.9.1: Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e a produción dos textos traballados en calquera das outras.	CAA

Lingua Galega e Literatura. 2º de ESO

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de Aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Comunicación oral: escoitar e falar				
de h ñ	B1.1: Comprensión, interpretación e resumo de novas de actualidade e de informacións de crónicas, reportaxes e documentais procedentes dos medios de comunicación audiovisual.	B1.1: Comprender e interpretar a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos medios de comunicación (crónicas, reportaxes e documentais) e elaborar esquemas e resumos.	LGB1.1.1: Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa de textos orais de carácter informativo propios dos medios de comunicación audiovisual (reportaxes, crónicas e documentais).	CCL CAA
			LGB1.1.2: Traslada a información relevante de discursos orais dos medios de comunicación audiovisual a esquemas ou resumos.	CCL CAA
de h	B1.2: Comprensión, interpretación e valoración de textos orais utilizados no ámbito social e educativo.	B1.2: Extraer a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos ámbitos social e educativo.	LGB1.2.1: Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os feitos e datos relevantes en textos orais do ámbito social e educativo.	CCL CAA
			LGB1.2.2: Comprende e segue as instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía.	CAA
a c d h	B1.3: Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais, sobre todo en exposicións do profesorado ou do alumnado.	B1.3: Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.3.1: Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).	CSC CCL
			LGB1.3.2: Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal.	CCL CSC CSIE
a c d e h	B1.4: Escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas	B1.4.: Identificar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e interpretar as connotacións e mensaxes discriminatorias implícitas.	LGB1.4.1: Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas.	CCL
			LGB1.4.2: Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas.	CCL CAA CSIEE
			LGB1.4.3: Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións.	CSC CAA

Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de Aprendizaxe	Competencias clave
h o	B1.6: Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	B1.6: Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.6.1: Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	CCL CSC
			LGB1.6.2: Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	CCL
			LGB1.6.3: Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).	CCL
			LGB1.6.4: Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	CCL
b e g h	B1.7: Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de actualidade.	B1.7: Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas.	LGB1.7.1: Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.	CD CAA CSIEE
			LGB1.7.2: Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.	CD CCL CSC
a c d h	B1.8: Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.	B1.8: Participar activamente en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.	LGB1.8.1: Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.	CCL CSC
			LGB1.8.2: Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios.	CCL CSC
			LGB1.8.3: Expresa e compara con compañeiras/os a súa opinión sobre unha obra de lectura.	CSC CAA

Obxectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de Aprendizaxe	Competencias clave
a b c g h o	B1.9: Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais.	B1.9: Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo.	LGB1.9.1: Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.	CAA
			LGB1.9.2: Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade.	CCL CSC CSIEE
			LGB1.9.3: Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua.	CLL CSC
			LGB1.9.4: Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral.	CLL CAA
			LGB1.9.5: Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.	CAA CCL
a d h l ñ	B1.10: Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativa.	B1.10: Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa.	LGB1.10.1: Participa en conversacións informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.	CCL CSC CSIEE CCEC
			LGB1.10.2: Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo.	CSC CSIEE
			LGB1.10.3: Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortésia axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.	CCL CSC
			LGB1.10.4: Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	CCL CAA

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de Aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir				
b f h	B2.1: Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva: esquemas, resumos, etc.	B2.1: Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión.	LGB2.1.1: Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.	CCL CAA
			LGB2.1.2: Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.	CCL CAA
			LGB2.1.3: Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.	CCL
			LGB2.1.4: Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.	CCL
			LGB2.1.5: Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.	CCL CAA
			LGB2.1.6: Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.	CCL CAA
d e h	B2.2: Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos aos intereses do alumnado: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.	B2.2: Comprender e interpretar textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.	LGB2.2.1: Comprende e interpreta a información máis relevante de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.	CCL CSC
			LGB2.2.2: Comprende instrucións escritas de certa complexidade que lle permiten desenvolverse en situacións da vida cotiá.	CCL CSC
			LGB2.2.3: Comprende e interpreta normas de convivencia, regras de xogos, correspondencia escolar.	CCL CSC
d e h	B2.3: Comprensión e interpretación, en formato papel e dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias).	B2.3: Comprender e interpretar, en formato papel ou dixital, textos propios dos medios de comunicación (noticias).	LGB2.3.1: Comprende e interpreta textos propios dos medios de comunicación (noticias).	CCL CSC
			LGB2.3.2: Localiza a información destacada de textos propios dos medios de comunicación: portadas e titulares.	CCL

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de Aprendizaxe	Competencias clave
b e h	B2.5: Uso, progresivamente autónomo, das bibliotecas e das TIC para seleccionar información.	B2.5: Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos non proceso de aprendizaxe continua.	LGB2.5.1: Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos.	CCL CCA
			LGB2.5.2: Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.	CCL CD CAA
c d h	B2.6: Actitude reflexiva e crítica ante a lectura para identificar usos lingüísticos discriminatorios, manifestar posturas de acordo e desacordo e expor razoadamente as ideas respectando as ideas dos demais.	B2.6: Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura que permita identificar usos lingüísticos discriminatorios e manifestar posturas de acordo ou desacordo e respecto ás mensaxes expresadas.	LGB2.6.1: Detecta mensaxes que transmiten prexuízos e evita usos lingüísticos discriminatorios.	CCL CSC
			LGB2.6.2: Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL CSC
			LGB2.6.3: Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.	CCL
			LGB2.6.4: Respecta as opinións dos demais.	CCL CSC
h ñ	B2.7: Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función, con posibilidade de usar recursos audiovisuais para o rexistro de voz.	B2.7: Ler en voz alta co dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función.	LGB2.7.1: Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados (interpreta os signos de puntuación) á situación comunicativa e á función da mensaxe.	CCL
			LGB2.7.2: Usa recursos audiovisuais para rexistrar a voz.	CCL CD

Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de Aprendizaxe	Competencias clave
b g h	B2.8: Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar producións con adecuación, coherencia, cohesión e corrección nas relacións internas e externas dos contidos do texto.	B2.8: Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto.	LGB2.8.1: Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto.	CCL
			LGB2.8.2: Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo.	CCL
			LGB2.8.3: Utiliza elementos lingüísticos e discursivos de cohesión interna do texto (a deixes, as referencias internas de tipo léxico e os conectores).	CCL
			LGB2.8.4: Usa os signos de puntuación do texto en relación coa organización oracional e coa forma do texto (os parágrafos e a distribución e ordenación das ideas expresadas)	CCL
			LGB2.8.5: Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.	CCL
			LGB2.8.6: Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores.	CCL CD
			LGB2.8.7: Complementa as producións con elementos textuais e paratextuais: ilustracións e gráficos.	CCL CD
b e h	B2.9: Produción, en formato papel ou dixital, de escritos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.	B2.9: Producir, en formato papel ou dixital, textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.	LGB2.9.1: Produce textos propios da vida cotiá e das relacións persoais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.	CCL CD CSC
b e h	B2.10: Produción, en formato papel ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias).	B2.10: Producir, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias).	LGB2.10.1: Produce, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias).	CCL CD CSC
b	B2.13: Uso das TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) tanto para a textualización, como para a revisión e mellora do escrito.	B2.13. Usar as TIC para textualizar, revisar e mellorar os escritos: procesadores de texto, programas de presentación e dicionarios electrónicos.	LGB2.13.1. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos, e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos.	CCL CD
e f h d h	B2.14: Valoración da escritura como fonte de aprendizaxe e como forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.	B2.14: Valorar a escritura como fonte de aprendizaxe e como unha forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.	LGB.2.14.1: Describe os valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos.	CCL CSC CCEC

Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de Aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 3. Funcionamento da lingua				
b e l	B3.1: Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.	B3.1: Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.	LGB3.1.1: Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.	CCL CCC.
b e	B3.4: Coñecemento, comparación, uso e valoración das normas que regulan os textos orais e escritos, propios e alleos.	B3.4: Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos.	LGB3.4.1: Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.	CCL CD
b e	B3.5: Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	B3.5: Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.5.1: Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. LGB3.5.2: Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.	CCL CCL
e	B3.6: Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.	B3.6: Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión textual.	LGB3.6.1: Analiza e usa correctamente a puntuación para a cohesión textual.	CCL
b e	B3.7: Recoñecemento da estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para a mellora da comprensión e produción textuais.	B3.7: Recoñecer a estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para mellorar a comprensión e produción textuais.	LGB3.7.1: Coñece e utiliza adecuadamente substantivos e formas verbais na comprensión e produción de textos orais e escritos. LGB3.7.2: Exprésase, con estilo propio, utilizando os recursos da lingua con flexibilidade e creatividade.	CCL CAA CCL CAA
e h	B3.8: Recoñecemento, uso e explicación dos nexos e conectores textuais (espaciais, de oposición e contraste) e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.	B3.8: Recoñecer e usar os nexos textuais de espazo, oposición e contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	LGB3.8.1: Identifica e usa distintos tipos de conectores de espazo, oposición, contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que lle proporcionan cohesión a un texto. LGB3.8.2: Utiliza os elementos lingüísticos para a cohesión interna.	CCL CAA CCL
e h	B3.9: Coñecemento dos compoñentes sintácticos no nivel da frase para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	B3.9: Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	LGB3.9.1: Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.	CCL
e	B3.10: Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de autoavaliación, aceptando o erro como parte do proceso.	B3.10: Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.	LGB3.10.1: Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.	CCL CAA

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de Aprendizaxe	Competencias clave
b e h	B3.11: Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	B3.11: Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	LGB3.11.1: Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CCL CAA
b e	B3.12: Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	B3.12: Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.12.1: Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	CCL CAA

Valores éticos. 2º de ESO

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de Aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. A dignidade da persoa				
a d h l	B1.1: Conceptos de persoa achegados pola filosofía.	B1.1: Construír un concepto de persoa, consciente de que esta é indefinible, valorando a dignidade que posúe polo feito de ser libre.	VEB1.1.1: Sinala as dificultades para definir o concepto de persoa, analizando algunhas definicións achegadas por filósofos/as.	CCL
a c d h l	B1.2. <i>Visión kantiana</i> : a persoa como suxeito autónomo e como un fin en si mesma.	B1.2: Identificar os conceptos de heteronomía e autonomía, mediante a concepción kantiana da persoa, coa finalidade de valorar a súa importancia e aplicala na realización da vida moral.	VEB1.2.1: Explica a concepción kantiana do concepto de persoa, como suxeito autónomo capaz de ditar as súas propias normas morais. VEB1.2.2: Comenta e valora a idea de Kant ao concibir a persoa como un fin en si mesma, rexeitando a posibilidade de ser tratada por outros como instrumento para alcanzar fins alleos a ela.	CSC CSC
a b d h l	B1.3: Noción aristotélica da virtude: relación cos actos, os hábitos e o carácter. Virtudes éticas.	B1.3: Entender a relación entre os actos, os hábitos e o desenvolvemento do carácter, mediante a comprensión do concepto de virtude en Aristóteles e, en especial, o relativo ás virtudes éticas, pola importancia que teñen no desenvolvemento da personalidade.	VEB1.3.1: Sinala en que consiste a virtude e as súas características en Aristóteles, indicando a súa relación cos actos, os hábitos e o carácter. VEB1.3.2: Enumera algúns dos beneficios que, segundo Aristóteles, achegan as virtudes éticas ao ser humano, identifica algunhas destas e ordénaas segundo un criterio racional.	CSC CAA CCL CSC
Bloque 2. A comprensión, o respecto e a igualdade nas relacións interpersoais				
a b e g h	B2.1: Diferenzas entre ética e dereito. B2.2: Posibles conflitos entre os valores que regulan a vida privada e os que regulan a vida pública.	B2.1: Distinguir, na persoa, os ámbitos da vida privada e da vida pública, a primeira regulada pola ética e a segunda polo dereito, coa finalidade de identificar os límites da liberdade persoal e social.	VEB2.1.1: Distingue entre os ámbitos de acción que corresponden á ética e ao dereito, e expón as súas conclusións mediante unha presentación elaborada con medios informática. VEB2.1.2: Reflexiona arredor do problema da relación entre estes dous campos, o privado e o público, e a posibilidade de que exista un conflito de valores éticos entre ambos, así como a forma de atopar unha solución baseada nos valores éticos, exemplificando de maneira concreta tales casos, e expón as súas posibles solucións fundamentadas eticamente.	CCL CD CCL CSC CSIEE

Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de Aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 3. A reflexión ética				
a d h	B3.1: Diferenza entre ética e moral. B3.2: Reflexión ética como guía racional de conduta.	B3.1: Distinguir entre ética e moral, sinalando as semellanzas e as diferenzas entre elas, e estimando a importancia da reflexión ética como un saber práctico necesario para guiar de xeito racional a conduta do ser humano á súa plena realización.	VEB3.1.1: Recoñece as diferenzas entre a ética e a moral, no que se refire á súa orixe e á súa finalidade. VEB3.1.2: Achega razóns que xustifican a importancia da reflexión ética, como unha guía racional de conduta necesaria na vida do ser humano, expresando de forma apropiada os argumentos en que se fundamenta.	CSC CSC
a b d g h	B3.3: Estrutura moral da persoa. B3.4: Etapas do desenvolvemento moral en Piaget e Kohlberg. Paso da heteronomía á autonomía moral.	B3.2: Destacar o significado e a importancia da natureza moral do ser humano, analizando as súas etapas de desenvolvemento e tomando conciencia da necesidade que ten de normas éticas, libre e racionalmente asumidas, como guía do seu comportamento.	VEB3.2.1: Sinala en que consiste a estrutura moral da persoa como ser racional e libre, razón pola que esta é responsable da súa conduta e das consecuencias desta. VEB3.2.2: Explica as tres etapas do desenvolvemento moral na persoa, segundo a teoría de Piaget ou a de Kohlberg, e as características propias de cada unha, destacando como se pasa da heteronomía á autonomía moral.	CSC CCL CSC
a g h	B3.5: A liberdade como raíz da estrutura moral da persoa.	B3.3: Recoñecer que a liberdade constitúe a raíz da estrutura moral na persoa, e apreciar o papel da intelixencia e da vontade como factores que incrementan a capacidade de autodeterminación.	VEB3.3.1: Describe a relación entre a liberdade e os conceptos de persoa e estrutura moral.	CCL
a b c d e g h	B3.6: Características distintivas dos valores éticos. B3.7: Valores éticos e dignidade humana.	B3.4: Resaltar a importancia dos valores éticos, as súas especificacións e a súa influencia na vida persoal e social do ser humano, destacando a necesidade de ser recoñecidos e respectados por todos.	VEB3.4.1: Describe as características distintivas dos valores éticos, utilizando exemplos concretos deles e apreciando a súa relación esencial coa dignidade humana e a conformación dunha personalidade xusta e satisfactoria. VEB3.4.2: Emprega o espírito emprendedor para realizar, en grupo, unha campaña destinada a difundir a importancia de respectar os valores éticos, tanto na vida persoal como na social.	CCL CSC CSIEE

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de Aprendizaxe	Competencias clave
a b h l	B3.8: Normas. Especificidade das normas éticas.	B3.5: Establecer o concepto de normas éticas e apreciar a súa importancia, identificando as súas características e a natureza da súa orixe e validez, mediante o coñecemento do debate ético que existiu entre Sócrates e os sofistas.	VEB3.5.1: Define o concepto de norma e de norma ética, distinguíndoas das normas xurídicas, relixiosas, etc.	CCL
	B3.9: Relativismo moral dos sofistas.		VEB3.5.2: Señala quen foron os sofistas e algúns dos feitos e das razóns en que se fundamentaba a súa teoría relativista da moral, destacando as consecuencias que esta ten na vida das persoas.	CCEC
	B3.10: Intelectualismo moral en Sócrates e Platón.		VEB3.5.3: Coñece os motivos que levaron a Sócrates a afirmar o "intelectualismo moral", e explica en que consiste e a postura de Platón ao respecto.	CCEC
	B3.11: Relativismo moral fronte a obxectivismo moral.		VEB3.5.4: Compara o relativismo e o obxectivismo moral apreciando a vixencia destas teorías éticas na actualidade, e expresa opinións de forma argumentada.	CCL CSC
b e g h l	B3.12: Clasificación das teorías éticas: éticas de fins e éticas procedementais.	B3.6: Explicar as características e os obxectivos das teorías éticas, así como a súa clasificación en éticas de fins e procedementais, sinalando os principios máis destacados do hedonismo de Epicuro.	VEB3.6.1: Enuncia os elementos distintivos das "teorías éticas" e argumenta a súa clasificación en éticas de fins e éticas procedementais, e elabora un esquema coas súas características máis destacadas.	CAA CCL
	B3.13: A ética de Epicuro como ética de fins.		VEB3.6.2: Enuncia os aspectos fundamentais da teoría hedonista de Epicuro e os valores éticos que defende, destacando as características que a identifican como unha ética de fins.	CCEC
			VEB3.6.3: Elabora, en colaboración co grupo, argumentos a favor e/ou en contra do epicureísmo, e expón as súas conclusións cos argumentos racionais correspondentes.	CAA CCL
b h l	B3.14: O eudemonismo aristotélico como ética de fins.	B3.7: Entender os principais aspectos do eudemonismo aristotélico, identificándoo como unha ética de fins e valorando a súa importancia e a vixencia actuais.	VEB3.7.1: Explica o significado do termo "eudemonismo" e o que para Aristóteles significa a felicidade como ben supremo, e elabora e expresa conclusións.	CCL
	B3.15: O ben supremo da persoa en Aristóteles e as tres tendencias da alma.		VEB3.7.2: Distingue os tres tipos de tendencias que hai no ser humano, segundo Aristóteles, e a súa relación co que el considera como ben supremo da persoa.	CCEC
			VEB3.7.3: Achega razóns para clasificar o eudemonismo de Aristóteles dentro da categoría da ética de fins.	CCL

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de Aprendizaxe	Competencias clave
b g h l	B3.16: O utilitarismo como ética de fins: principio de utilidade; concepto de pracer; compatibilidade do egoísmo individual co altruísmo universal; localización do valor moral nas consecuencias da acción.	B3.8: Comprender os elementos máis significativos da ética utilitarista e a súa relación co hedonismo de Epicuro, clasificándoa como unha ética de fins e elaborando argumentos que apoiem a súa valoración persoal arredor desta formulación ética.	VEB3.8.1: Fai unha recensión das ideas fundamentais da ética utilitarista: o principio de utilidade, o concepto de pracer, a compatibilidade do egoísmo individual co altruísmo universal e a localización do valor moral nas consecuencias da acción, entre outras.	CCL
			VEB3.8.2: Enumera as características que fan do utilitarismo e do epicureísmo unhas éticas de fins.	CCEC
			VEB3.8.3: Argumenta racionalmente as súas opinións sobre a ética utilitarista.	CCL CSIEE

Bloque 4. A xustiza e a política

a b e h l	B4.1: Relación entre ética, política e xustiza no pensamento aristotélico.	B4.1: Comprender e valorar a importancia da relación entre os conceptos de ética, política e xustiza, mediante a análise e a definición destes termos, destacando o vínculo entre eles no pensamento de Aristóteles.	VEB4.1.1: Explica e aprecia as razóns que dá Aristóteles para establecer un vínculo necesario entre ética, política e xustiza.	CCEC
	B4.2: Semellanzas, diferenzas e relacións entre valores éticos e valores cívicos.		VEB4.1.2: Utiliza e selecciona información sobre os valores éticos e cívicos, identificando e apreciando as semellanzas, as diferenzas e as relacións entre eles.	CAA
b e g h l	B4.3: A política de Aristóteles.	B4.2: Coñecer e apreciar a política de Aristóteles e as súas características esenciais, e entender o seu concepto de xustiza e a súa relación co ben común e a felicidade, elaborando un xuízo crítico sobre a perspectiva deste filósofo.	VEB4.2.1: Elabora, recorrendo á súa iniciativa persoal, unha presentación con soporte informático, sobre a política aristotélica como unha teoría organicista, cunha finalidade ética e que atribúe a función educativa ao Estado.	CSIEE CD CSC
	B4.4: Concepto aristotélico de xustiza e a súa relación co ben común e a felicidade.		VEB4.2.2: Selecciona e usa información, en colaboración co grupo, para entender e apreciar a importancia que Aristóteles lle dá á xustiza como valor ético no que se fundamenta a lexitimidade do Estado e a súa relación coa felicidade e o ben común, e expón as súas conclusións persoais debidamente fundamentadas.	CAA CCL

Bloque 5. Os valores éticos, o dereito, a Declaración Universal dos Dereitos Humanos (DUDH) e outros tratados internacionais sobre dereitos humanos

b e h	B5.1: Relacións entre ética e dereito.	B5.1: Sinalar a vinculación entre a ética, o dereito e a xustiza, a través do coñecemento das súas semellanzas, diferenzas e relacións.	VEB5.1.1: Procura e selecciona información en páxinas web, para identificar as diferenzas, as semellanzas e os vínculos entre a ética e o dereito.	CCL CD
-------------	--	---	--	-----------

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de Aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 6. Os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía				
a b d e f g h m	<p>B6.1: Dimensión moral da ciencia e da tecnoloxía polo seu impacto en todos os ámbitos da vida humana.</p> <p>B6.2: Valores recollidos na DUDH como criterio para fixar límites á investigación científico-tecnolóxica.</p>	<p>B6.1: Recoñecer a importancia da dimensión moral da ciencia e a tecnoloxía, así como a necesidade de establecer límites éticos e xurídicos, coa finalidade de orientar a súa actividade consonte os valores defendidos pola DUDH.</p>	<p>VEB6.1.1: Utiliza información de distintas fontes para analizar a dimensión moral da ciencia e a tecnoloxía, avaliando o impacto positivo e negativo que estas poden ter en todos os ámbitos da vida humana (social, económico, político, ético e ecolóxico, etc.).</p> <p>VEB6.1.2.: Achega argumentos que fundamenten a necesidade de pór límites éticos e xurídicos á investigación práctica, tanto científica como tecnolóxica, tomando a dignidade humana e os valores éticos recoñecidos na DUDH como criterio normativo.</p> <p>VEB6.1.3: Recorre á súa iniciativa persoal para expor as súas conclusións sobre o tema tratado, utilizando medios informáticos e audiovisuais, de xeito argumentado e ordenado racionalmente.</p>	<p>CAA CMCCT CSC</p> <p>CCL CMCCT CSC</p> <p>CD CSIEE</p>
a d g m	B6.3: Problemas da tecnodependencia.	B6.2: Entender e valorar o problema da tecnodependencia e a alienación humana á que conduce.	VEB6.2.1.: Destaca o problema e o perigo que representa para o ser humano a tecnodependencia, sinalando os seus síntomas e as súas causas, e estimando as súas consecuencias negativas, como unha adición incontrolada aos dispositivos electrónicos, aos videoxogos e ás redes sociais, que conduce as persoas cara a unha progresiva deshumanización.	CMCCT
a b d e f g h m	B6.4: Dilemas morais que presentan os avances en medicina e biotecnoloxía.	B6.3: Utilizar os valores éticos contidos na DUDH no campo científico e tecnolóxico, coa finalidade de evitar a súa aplicación inadecuada e solucionar os dilemas morais que ás veces se presentan, nomeadamente no terreo da medicina e a biotecnoloxía.	<p>VEB6.3.1: Analiza información seleccionada de diversas fontes, coa finalidade de coñecer en que consisten algúns dos avances en medicina e biotecnoloxía, que formulan dilemas morais (utilización de células nai, clonación, euxeñese, etc.), sinalando algúns perigos que estes encerran de prescindir do respecto á dignidade humana e os seus valores fundamentais.</p> <p>VEB6.3.2: Presenta unha actitude de tolerancia e respecto ante as opinións que se expresan na confrontación de ideas, coa finalidade de solucionar os dilemas éticos, sen esquecer a necesidade de empregar o rigor na fundamentación racional e ética de todas as alternativas de solución formuladas.</p>	<p>CCL CMCCT CSC</p> <p>CSC CSIEE</p>

EpD Lab é un proxecto educativo da Asociación Galega de Reporteiros Solidarios (AGARESO), financiado pola Dirección Xeral de Relacións Exteriores e UE da Xunta de Galicia, na súa convocatoria pública de axudas para proxectos de Educación para o Desenvolvemento.

Setembro, 2020.